Congresspeech Lodewijk Asscher
13-2-2016

Dames, heren, partijgenoten

Wij zijn deze week jarig. Zeventig jaar.

Bij de oprichting in 1946 zei Drees: “Wij zullen, hoop ik, een partij worden, vol realisme en idealisme. Een werkelijkheidszin die rekening houdt met het bereikbare, doch die beseft, dat in de werkelijkheid, het ideaal ook meedoet. Anderzijds een idealisme dat ver vooruitziet, maar daarom niet voorbij gaat aan wat vlak voor ons ligt.”
Dromen en Doen. Een combinatie die me bevalt.
Het is een van de dingen waaraan je een sociaal democraat herkent.

Je weet het wanneer je er een ziet.
Ahmed Aboutaleb die naar voren stapt als gruweldaden in Parijs en elders ons uit elkaar dreigen te slaan en die aan haatzaaiers van alle kleur en komaf duidelijk maakt dat er maar een Wij is. Het wij van alle mensen die met elkaar wat van Nederland willen maken.

Eberhard van der Laan, die zich met de top 600-aanpak tomeloos blijft inzetten om jonge criminelen met zorg aan te pakken. Hard op hun daad maar eeuwig gericht op perspectief.

En bovenal zie ik het in een man, die de Dreescombinatie belichaamt. Die drive heeft en doorzettingsvermogen. Als hitsers dromen van hekken om Holland en anderen machteloos de handen ten hemel heffen, kijkt hij wat er wèl kan om vluchtelingen veiligheid te bieden en Nederlanders zekerheid.

Het is mooi om hem van dichtbij te zien vechten voor een eerlijker samenleving.
Onze politiek leider: Diederik Samsom!

Diederik heeft in grote mate wat ons hier allemaal kenmerkt.

We kunnen niet tegen onrecht. Ongelijkheid die betekent dat sommige mensen niet de kans krijgen om het beste uit zichzelf te halen.

Wij geloven dat aan die ongelijkheid wat kan worden gedaan.
Het is geen natuurverschijnsel.

En wij combineren een flinke dosis idealisme met een gezonde hoeveelheid realisme. Wij geloven dat we samen de toekomst vorm kunnen geven – op onze voorwaarden.

Voor onze idealen hebben we veel meer bondgenoten dan alleen onze leden. De leraar die buffelt om zijn leerlingen te laten vliegen is onze bondgenoot. De mensen van Startbaan, die 800 vluchtelingen aan het werk hebben geholpen. De werkgevers die mensen met een beperking de kans geven om een volwaardige collega te zijn.

Maar er zijn ook tegenstanders. Op de laatste dag van 2015 las ik een interview dat veel zegt. Het was een interview met de directeur van een grote uitzendorganisatie. En hij predikte het evangelie van de flexibilisering:
“Het vaste contract is van het verleden” zo stelde hij. Verzet is zinloos. En straks werkt iedereen in losse projecten in losse baantjes.

Overigens: de directeur zelf werkt al 25 jaar bij hetzelfde uitzendbureau, uiteraard met een goed contract in vaste dienst… Hij staat voor mij symbool voor al die andere mensen die vanuit een riante positie het evangelie van de losse baantjes prediken.

Natuurlijk verdienen de zelfstandigen die bewust buiten een organisatie om werken respect en lof. Het is prachtig om die bedrijvigheid, vernieuwing en creativiteit te zien. Mensen kunnen prachtige dingen bereiken wanneer ze de ruimte hebben om zich te ontwikkelen. Juist daarom is het zo erg wanneer mensen geen keuze hebben. Die kans wordt veel flexwerkers niet gegund. Ze worden in een onmogelijke positie gedwongen, gedumpt in een nul uren-contract zonder uitzicht op vast dienstverband. Dat is geen vrijheid, dat is afhankelijkheid in het kwadraat. Dat is geen bevrijding, maar ongelijkheid.
Natuurlijk ziet de arbeidsmarkt van morgen er anders uit dan de arbeidsmarkt van gisteren.
En dat is niet erg. Daar hoeven we niet bang voor te zijn.
Als sociaaldemocraat ben ik optimistisch over verandering. Maar wel op onze voorwaarden.
De manier waarop we onze arbeidsmarkt klaar maken voor de toekomst, zal het verschil betekenen tussen klussen te midden van concurrenten of werken met collega’s. Tussen een permanente ratrace met winnaars en verliezers of het benutten van ieders talent. Het verschil tussen mensen opgeven of samen vooruitgaan.

Want de manier waarop we ons brood verdienen en ons leven leiden is te belangrijk om aan macro-economische modellen over te laten. Economische modellen meten geen arbeidsvreugde en stress komt er niet in voor.
De toekomst van de arbeidsmarkt waar ik op hoop en waar ik voor vecht is er een waarin mensen van waarde zijn.
Met respect voor werkenden - ook als het ZZP-ers zijn - en met waardering voor werk. Waarin iedereen de ruimte krijgt zich te ontwikkelen.

Vanzelf gaat het niet. Twee weken geleden was ik op een bijeenkomst met schoonmakers.
Deze schoonmakers hadden de afgelopen jaren veel verschillende opdrachtgevers gehad. Na elkaar en naast elkaar.
Ze crossten van hot naar her door de stad, soms door het land om kleine baantjes aan elkaar te knopen. Soms meer dan vier.

In de theoretische modellen van de mensen die denken zoals de uitzenddirecteur is dat efficiënt.
In de levens van de schoonmakers is het stress. Maar stress meet je niet met een model.

Op deze plechtige bijeenkomst had ik de eer om deze mannen en vrouwen toe te spreken omdat ze officieel in dienst traden bij de Rijksoverheid.
Iedereen die met droge ogen beweert dat dat er niet toe doet, dat dat alleen maar symboolpolitiek is, had daar op die donderdagmiddag in die zaal moeten staan.
Deze mensen knapten zowat uit elkaar van trots en vreugde. En niet alleen vanwege de voordelen die een vaste aanstelling biedt, maar ook om de waardering die daar van uit gaat.

Dames en heren,

Na twintig jaar indoctrinatie met flex-denken lijken we murw gebeukt. DE ZZP juf, de inhuurpiloot, de psychiater op stagevergoeding, de bezorg-zzper.
We zijn het allemaal gewoon gaan vinden maar het is niet normaal. Ja, flexibiliteit is goed als het gaat over ons aanpassen en goed reageren op de veranderingen om ons heen. Een Nederlandse kernwaarde. En nee, het dumpen van alle risico's op het individu onder het mom van modern liberalisme is flex-fundamentalisme.
Prima als je er zelf in gelooft maar ga anderen je religie niet opleggen.

En dit is het moment: de werkloosheid daalt – nu op het laagste punt sinds 2012. Het aantal banen stijgt: grootste stijging in 4 jaar. Vorig kwartaal kwamen er 50.000 banen bij – maar nu moeten we doorzetten en zorgen dat het goede banen worden. Goed werk voor iedereen.

Laten we samen opstaan als er weer een goede juf bij haar klas wordt weggehaald omdat ze anders een contract moet krijgen
Laten we opstaan als er weer een slimmerik met stukloon de bezorger in de armoede douwt.
Laten we opstaan als een 22 jarige met volwassen werk op jeugdloon wordt gehouden.
Laten we nieuwe werkvormen omarmen maar op onze voorwaarden.
Respect voor werk, voor de waarde van werk moet het uitgangspunt zijn.
Laten we al die bedrijven die dat ook zien als bondgenoten steunen en ze bevrijden van de valse concurrenten.
Laten we zorgen dat we de welvaart weer verdelen zodat we de volgende generatie kunnen helpen. We zijn als land failliet als we Bill Gates moeten bedanken dat hij wat wil doen tegen malaria. De grote bedrijven moeten fatsoenlijk belasting betalen en fatsoenlijke lonen zodat mensen nu kunnen leven en kinderen straks goed onderwijs krijgen.
Want op het kruispunt tussen hoop en vrees kies ik voor de hoop. Voor een toekomst waar we ons op kunnen verheugen. Een toekomst op onze voorwaarden.

En zo radicaal als ik voor de hoop kies, zo radicaal kiest Wilders voor de vrees.

En ik kan dat van hem als persoon ook nog wel begrijpen. Hij leeft de vrees van onvrijheid. En juist wij kunnen pas tevreden zijn als hij niet meer bang hoeft te zijn, als hij veilig zijn mening kan uiten.

Volgens hem spreekt ALLEEN hij namens het volk. Maar hoe groot zijn achterban ook lijkt te zijn in de peilingen, het is NIET de meerderheid.
De meerderheid bestaat uit mensen die begrijpen dat we mensen die onder barre omstandigheden hun leven wagen om het oorlogsgeweld te ontvluchten moeten opvangen. Maar die zich tegelijk zorgen maken wat dat betekent voor de toekomst van ons land. En die zich zorgen maken hoe we al die nieuwe mensen hier ook mee gaan doen. Die mensen verdienen beter dan een handelaar in angst. Ze hebben recht op onze steun.

Nederland zal altijd mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en ellende opvangen. Maar ook hiervoor geldt: op onze voorwaarden.
En die voorwaarden zijn wezenlijk anders dan die van Wilders. Wij willen een trotse samenleving, hij een verdeelde.

- Waarin mensen tegen elkaar worden opgehitst omdat ze een ander geloof aanhangen.
- Waarin je een revolte afkondigt als je je zin niet krijgt.
- Waarin werknemers vogelvrij worden verklaard omdat de PVV loonconcurrentie wil toestaan onder de cao.
- Waarin we uit de EU stappen en ons terugtrekken achter de dijken met grote

werkloosheid tot gevolg.
- Waarin de overheidsfinanciën volstrekt irrelevant zijn en jongeren met een enorme rekening voor de toekomst worden opgezadeld.

Wij verafschuwen de intolerantie voor 'anderen' die in al zijn ideeën doorklinkt.

Maar we verafschuwen net zo goed de intolerantie van sommige vluchtelingen. Dus als je homo's of vrouwen of joden lastigvalt. Als je mensen met een ander geloof niet tolereert, dan zijn wij onverbiddelijk. Dan is er geen toekomst voor jou hier. Dan ben je hier niet welkom.

De dreiging van terreur en radicalisering kunnen we alleen weerstaan door ons niet gek te laten maken. Moslims van Nederland, jullie horen bij Nederland. Ik zal jullie geloofsvrijheid verdedigen - ik vraag jullie onze gezamenlijke vrijheid te verdedigen tegen de predikers van haat en verdeeldheid: geef geen ruimte aan diegenen die de vrijheid niet kunnen verdragen.

We zijn altijd een land van tolerantie en van grote vrijheden geweest. En dat willen we blijven! We stellen grenzen om de solidariteit te behouden.
Dus laten we zien dat we hebben geleerd van de fouten uit het verleden. Dat betekent dat we er voor zorgen dat mensen zo snel mogelijk de taal leren. Dat we duidelijk en niet verlegen zijn over de waarden van onze rechtstaat en dat we hen zo snel mogelijk klaar maken voor de arbeidsmarkt.

En dat doen we samen met al die andere Nederlanders die zich op een kleine of grote manier inzetten om er een succes van te maken. De vele vrijwilligers die ik de afgelopen maanden heb ontmoet geven voeding voor hoop .
Vrijwilligers die taalles geven, die dansles geven. Of de oude vrouw die met haar pannetje soep op de stoep van de noodopvang staat.

Maar ook de vluchtelingen zelf voeden die hoop.
Als ik denk aan de gezichten van de kinderen die ik deze week op een school in Amsterdam sprak. Leergierig als wat en vol van hoop voor de toekomst.
De Afghaanse die vrijwilligerswerk in een verzorgingstehuis deed en in vloeiend Nederlands vertelde zo blij te zijn met de vrijheid die ze hier als vrouw had.

In de afgelopen 70 jaar heeft de PvdA heel veel bereikt. De levens van mensen wezenlijk verbeterd. Maar hoe gaan we samen deze eeuw vormgeven?

Ik heb zin in een toekomst die we kunnen omarmen. Gewapend met onze idealen. Op onze voorwaarden. Zoals we dat altijd hebben gedaan en zoals we dat blijven doen. Door hard te werken aan een samenleving die gebouwd is op empathie: op ons vermogen je in de ander te verplaatsen.

Een toekomst waarin wij onze nationale trots hervinden. Een nationale trots waarin plek is voor iedereen en waarin wij onze vrijheden vieren door die ook aan de ander te gunnen.
Waarin we iedereen respecteren ongeacht afkomst, geloof of ongeloof, sekse, geaardheid, of handicap.
Een toekomst waarin we hoge verwachtingen hebben van iedereen. Op school en daarbuiten. Van de peuter in de opvang tot de oudere werknemer. Waar we kijken naar wat je kunt, en wat je nog kunt leren.
Een toekomst waarin onze economie een economie is van vooruitgang. Waarin we de wereldproblemen van nu oplossen en daar ons brood mee verdienen.
Een toekomst met nieuwe zorg voor nieuwe ouderen.

Met waterkering voor gevorderden in een veranderd klimaat; Met eerbied voor de natuur en eerlijke voeding.
Een toekomst waarin we schaarste delen - en daar trots op zijn. Met een fair belastingstelsel en fatsoenlijke sociale zekerheid.

Waarin je zeker weet dat je oude dag waardig zal zijn.
Waarin je zeker weet dat je je kinderen kunt laten studeren.
Waarin je zeker weet zeker dat je bij baanverlies niet aan je lot wordt overgelaten. Waarin je zeker weet dat we elkaar bij ziekte opvangen.
Waarin we naar elkaar omzien.

We werken daaraan vanuit dit kabinet en vanuit het land. Soms maken we kleine stappen vooruit. Dan weer hele grote stappen. Soms hebben we tegenslag. Maar altijd om weer op te staan en samen door te strijden voor een betere toekomst.

Na jaren van crisis gloort een nieuwe dageraad. Weg met de markt-fetisjisten. Weg met de angsthandel. Nederland verdient mooier. In de volle overtuiging dat de hoop altijd zal winnen van de angst. Dat een beter leven voor iedereen bereikbaar moet zijn. En dat we niemand uitsluiten. Kijk om je heen: crisis in Europa, oorlog in het Midden Oosten, Nederland verdeeld. Realisme en Idealisme zijn hard nodig. Daarvoor staat de Partij van de Arbeid. Samen Vooruit!

Dank u wel